

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ І ФІНАНСІВ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ, СТРАХУВАННЯ ТА
ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ

ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

**для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»**

Кам'янець-Подільський, 2025

Укладач:

Юлія ГАЙБУРА, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем ЗВО «ПДУ»

Рецензенти:

РУДИК В.К., д-р екон. наук, завідувач кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем ЗВО «ПДУ»

АНДРЕЙЦЕВА І.А., канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту КПНУ імені Івана Огієнка

Рекомендовано до друку науково-методичною радою ЗВО «ПДУ»

Протокол № ____ від _____ 2025 р.

ГАЙБУРА Ю.А.

Методичні рекомендації з виконання курсової роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Кам'янець-Подільський, 2025. 32 с.

Методичні рекомендації підготовлено відповідно до програми навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз», яку включено до навчального плану підготовки бакалаврів з фінансів, банківської справи та страхування. Розглядаються вимоги до виконання курсової роботи, оформлення, здачі та її оцінювання. Рекомендовано перелік літературних джерел.

Для здобувачів вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

© Гайбура Ю.А., 2025
@ ЗВО «ПДУ», 2025

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Методичні рекомендації і вимоги до курсової роботи	5
Оформлення курсової роботи.....	11
Заключне оформлення, здача, перевірка і захист курсової роботи	17
Критерії оцінювання курсової роботи.....	19
Рекомендовані джерела для виконання курсової роботи	21
Додатки.....	24

ПЕРЕДМОВА

Реалії сучасного стану розвитку ринку такі, що підприємствам, щоб вижити в умовах сьогодення, необхідно впроваджувати сучасні технології управління бізнесом. Нині ринок динамічний, і його правила змінюються швидко. Наш ринок вже вийшов зі стану екстенсивного розвитку, коли збільшення обсягів прямопропорційно збільшувало прибуток.

Динамізм сучасного розвитку соціально-економічних відносин в Україні визначає необхідність підвищення ефективності діяльності підприємств, фірм, посилення відповідальності за кінцеві результати діяльності всіх суб'єктів системи господарювання.

Внаслідок цього виникає гостра необхідність зростання значення фінансового аналізу, тому що підприємства, фірми мають життєву потребу в застосуванні методів вирішення завдань, спрямованих на чітке, реальне уявлення свого сьогоденного положення в бізнесі України та своєчасне вироблення стратегії щодо поліпшення прогнозуючих результатів своєї діяльності, свого бізнесу та тактики управління.

Виконання курсової роботи є однією з найважливіших форм самостійної роботи студентів з вивчення фінансового аналізу. В процесі її підготовки студенти глибоко і всебічно знайомляться з найважливішими і найбільш складними економічними проблемами, вчать аналізувати сучасні явища економічного життя суспільства (країни, світового господарства) і робити на основі цього правильні, науково обґрунтовані теоретичні і практичні висновки.

В процесі підготовки курсової роботи набуваються навички самостійного підбору необхідної літератури, фактичного і цифрового матеріалу, роботи зі статистичними довідниками, складанні таблиць, побудові графіків. Все це не лише розширює і поглиблює знання з курсу фінансового аналізу, але й прищеплює навички наукового дослідження і самостійного письмового викладу важливих і складних теоретичних проблем.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ І ВИМОГИ ДО КУРСОВОЇ РОБОТИ

Основні етапи роботи студента над курсовою роботою

Виконання курсової роботи є одним із завершальних етапів вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз».

Мета роботи. Закріпити теоретичні знання студентів з фінансового аналізу та вміння їх застосовувати на практиці; прищепити навички самостійної роботи над спеціальною літературою і вміння використати їх при вирішенні науково-дослідницьких питань з обраної теми; виробити вміння використовувати для аналізу у виробничих умовах первинні документи, облікові реєстри, звітність, планові та нормативні документи, інші джерела даних, аналізувати і узагальнювати їх; виробити навички критичної оцінки існуючої методики аналізу на конкретному підприємстві; формулювати висновки і вносити пропозиції щодо вдосконалення діючої методики фінансового аналізу підприємства; виробити вміння самостійно викладати матеріал у вигляді упорядкованої системи теоретичних положень, логічно послідовних і підтверджених практичними прикладами, правильно формулювати думки по суті питання.

Тому основними етапами такого дослідження є:

- вибір теми;
- узгодження і (за необхідності) корегування вибраної теми з науковим керівником, обговорення принципової логічної структури роботи і попереднього списку необхідної літератури;
- складання попереднього списку літератури і початкового варіанту плану курсової роботи;
- представлення початкового варіанту плану і схвалення його науковим керівником;

- робота з підбраною літературою, складання виписок і конспектів прочитаного, уточнення плану курсової роботи;
- написання вступу: зазначення актуальності проблематики, визначення мети і завдань дослідження, визначення предмету, методології і об'єктів дослідження, ступеня висвітлення тематики у науковій літературі тощо;
- написання основного тексту курсової роботи:
- формулювання висновків, перевірка їх адекватності меті і завданням, вказаних у вступі;
- розробка пропозицій;
- загальне оформлення курсової роботи згідно пред'явлених вимог і здавання її на кафедру у встановлені терміни;
- аналіз отриманої попередньої рецензії наукового керівника і підготовка до захисту;
- захист курсової роботи.

Вибір теми, підбір і вивчення літератури, складання плану

Тему курсової роботи студенти обирають самостійно відповідно до тематики, рекомендованої кафедрою. Студенту слід пам'ятати, що від вибору теми, від того, наскільки правильно складений план, багато в чому залежить і якість виконуваної роботи.

Матеріалом для написання курсової роботи є літературні джерела, нормативні інструкції, рекомендації, положення, а також матеріали конкретного підприємства, взятого за об'єкт дослідження.

До теми курсової роботи студент повинен насамперед підібрати матеріал, необхідний для її виконання, скласти детальний список необхідної літератури (підручники, навчально-методичні посібники, книги, брошури, статті) із зазначенням автора, назви роботи, місця і року видання, кількості сторінок.

Підбрану літературу слід ретельно опрацювати і зробити необхідні виписки. Насамперед вивчають теоретичні положення, які стосуються теми

курсової роботи, нормативні урядові та відомчі інструкції, рекомендації і положення, монографії, статті.

Необхідні підручники, навчальні посібники, монографії, брошури, статті підбираються за каталогами та довідковою картотекою бібліотеки, а інструктивний матеріал - в методичному кабінеті кафедри.

Статті до теми курсової роботи можна знайти в журналах за змістом або в останніх номерах кожного року, де міститься перелік статей, опублікованих у журналі за рік.

Крім того, для того, щоб вибір теми був здійснений правильно, студенту спочатку слід уважно проглянути відповідний розділ курсу фінансового аналізу (по програмі цього курсу, підручнику, плану семінарських занять). Це допоможе краще представити зміст, обсяг і основні питання теми, пов'язати їх з інтересами студента в тій чи іншій галузі знань.

Після ретельного вивчення питань теми з використанням літератури та інших джерел студент, проконсультувавшись у керівника, складає план курсової роботи. Він включає: *вступ, основну частину та висновки.*

В плані обов'язково повинні бути відображені такі питання:

1) теоретичні основи методики і організації аналізу питань з обраної теми (з посиланням на навчальну літературу, монографії, статті, нормативні акти, інструкції, рекомендації, вказівки, положення тощо);

2) існуючі методи і способи аналізу, критична їх оцінка та шляхи удосконалення;

3) всебічний і глибокий аналіз питань обраної теми роботи за даними конкретного підприємства, висновки і пропозиції щодо поліпшення його господарської діяльності;

4) виявлення і підрахунок резервів та шляхи покращення економічних і фінансових показників.

В плані має бути 3 розділи, які повністю розкривають тему курсової роботи.

Кожному студентові кафедра фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем призначає наукового керівника, який затверджує план і консультує студента в процесі виконання роботи.

Вступ

У вступі потрібно висвітлити економічну суть і значення аналізу питань з вибраної теми, вимоги, які передбачені нормативними актами щодо аналізу, ступінь вивченості питань теми, наявність проблем, обґрунтувати актуальність обраної теми. Тут також формулюються мета і завдання курсової роботи, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети, об'єкт, предмет і методи дослідження. Вступ може займати 2 – 3 сторінки.

Основна частина

Основна частина курсової роботи складається з розділів і підрозділів. Кожен розділ починають з нової сторінки. Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з коротким описом вибраного напрямку та обґрунтуванням застосованих методів дослідження. В кінці кожного розділу формулюють висновки із стислим викладенням наведених у ньому наукових і практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від другорядних подробиць.

В розділах основної частини подають:

- огляд літератури за темою і вибір напрямків дослідження;
- виклад загальної методики і основних методів дослідження
- аналіз і узагальнення результатів дослідження.

Основна частина починається з теоретичного обґрунтування основ вибраної теми дослідження. Окреслюються основні етапи розвитку наукової думки за своєю проблемою. Стисло і критично висвітлюється думка різних авторів щодо досліджуваної проблеми, наводиться характеристика методів і прийомів дослідження.

При застосуванні загальної методики аналізу щодо тих питань, яким присвячена тема роботи, пропонується використати навчальні посібники з економічного і фінансового аналізу. При цьому важливо, щоб формалізована методика аналізу щодо будь-яких показників у курсовій роботі була творчо викладена щодо питань, які розглядаються в роботі. Оцінка цього розділу роботи буде вища, якщо в ньому знайде відображення економічна постановка конкретних завдань у вигляді формалізованого алгоритму аналізу для виконання аналітичних розрахунків на сучасних комп'ютерах.

Особливу увагу слід звернути на розгляд питань щодо фінансових і економічних показників конкретного підприємства. У цій частині курсової роботи потрібно широко використати цифровий матеріал про діяльність господарства, скласти аналітичні таблиці, зробити необхідні розрахунки (або ж одержати їх у вигляді машинограм).

Прикладна частина

Містить пропозиції та рекомендації щодо покращення діяльності об'єкта дослідження. На основі результатів проведеного аналізу пропонуються заходи усунення недоліків фінансово-господарської діяльності об'єкта дослідження, які були виявлені в другому розділі курсової роботи. Бажано, щоб розроблені пропозиції та рекомендації супроводжувались фінансовими розрахунками очікуваного економічного і соціального ефекту від їх впровадження.

Висновки

Наприкінці роботи формулюються основні висновки і пропозиції, які були зроблені за змістом даної курсової роботи, щодо вдосконалення існуючої методики та організації фінансового аналізу підприємства (2-3 сторінки).

З найважливіших питань курсової роботи студент повинен провести глибокі і всебічні дослідження, проаналізувати та оцінити одержані результати, внести пропозиції щодо вдосконалення методики аналізу. Всі пропозиції слід підкріпити експериментальними перевірками, розрахунками тощо.

Список використаних літературних джерел

Джерела можна розміщувати в списку одним із таких способів:

- в порядку появи посилань у тексті;
- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;

Відомості про джерела, які включені до переліку, необхідно показувати згідно вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць. Список літературних джерел у курсовій роботі має включати не менше 20 найменувань з досліджуваної проблеми.

Додатки

За необхідності до додатків доцільно включати допоміжний матеріал для повноти сприймання курсової роботи:

- форми звітності, на основі яких був проведений аналіз;
- матеріали статистичного спостереження;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- ілюстрації допоміжного характеру.

ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Загальні вимоги

Курсову роботу виконують за допомогою комп'ютера на одній стороні аркуша білого паперу формату *A4 (210 × 297 мм)* через 1,5 міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці.

Обсяг курсової роботи має складати *40-50 сторінок*.

Текст курсової роботи слід виконувати, залишаючи поля таких розмірів: *лівий – 30 мм, правий – 15 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм*.

При виконанні курсової роботи необхідно дотримуватись рівномірної щільності, контрастності й чіткості зображення. Всі лінії, літери, цифри і знаки повинні бути чіткими та однаково чорними впродовж усієї роботи. Вписувати в текст курсової роботи окремі іншомовні слова, формули, умовні позначення можна лише чорним кольором, при цьому щільність вписаного тексту повинна бути наближеною до щільності основного тексту.

Зміст, вступ, кожен розділ, висновки, перелік використаних літературних джерел і додатки починаються з нової сторінки. Заголовки структурних частин курсової роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «ПЕРЕЛІК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкуються великими літерами симетрично до тексту; сторінки роботи нумеруються у верхньому правому куті арабськими цифрами, дотримуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту роботи, включаючи й додатки. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №; першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який входить до загальної нумерації сторінок курсової роботи. На титульному аркуші та змістові номер сторінки не ставлять, проте враховують у загальну нумерацію. На наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці; при виконанні курсової роботи необхідно дотримуватись рівномірної щільності, контрастності й

чіткості зображення. Всі лінії, літери, цифри і знаки повинні бути чіткими та однаково чорними впродовж усієї роботи; особливу увагу треба звернути на правильність оформлення у роботі посилань на джерела, графічного матеріалу, діаграм, таблиць, схем тощо. Курсову роботу слід ретельно перевірити та відредагувати.

При виконанні курсової роботи студент-заочник, що працює не за спеціальністю, зобов'язаний ознайомитись з організацією фінансового аналізу в одному з місцевих сільськогосподарських підприємств, матеріали якого будуть використані в роботі.

Робота не повинна повторювати матеріал підручників, навчальної та іншої літератури, текстів інструкцій, рекомендацій тощо, інакше вона не буде прийнята на рецензування. Питання необхідно висвітлювати не лише з теоретичних позицій, а й з обов'язковим використанням даних конкретного підприємства. Матеріал слід викладати коротко, без скорочення слів і найменувань.

Титульний аркуш виконується на аркуші формату А4 за встановленим зразком (додаток А). Зміст містить в собі найменування усіх основних структурних елементів курсової роботи, розділів і підрозділів із зазначенням сторінок у тій послідовності, в якій вони розташовані. Слово «ЗМІСТ» записують у вигляді заголовка симетрично до тексту. Над колонкою номерів сторінок скорочене слово «с.» не пишеться.

При оформленні текстової частини курсової роботи заголовки розділів пишуться великими літерами посередині тексту. Крапка в кінці заголовка не ставиться. Переноси частини слів в заголовку не допускаються, на інший рядок слово переноситься повністю. Якщо заголовок складається з двох речень, то вони розділяються крапкою. Заголовки підрозділів пишуться, окрім першої, малими літерами і розміщуються симетрично до тексту.

Нумерація

Розділи, підрозділи, пункти та підпункти нумеруються арабськими цифрами в межах всієї роботи. Такі структурні частини курсової роботи, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера. Всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини курсової роботи, нумерують звичайно. Не нумерують лише їх, заголовки, тобто не можна друкувати: «І. ВСТУП» або «Розділ 6. ВИСНОВКИ». Номер розділу ставлять перед назвою. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу крапка не ставиться наприклад: «2.3» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку розміщується заголовок підрозділу.

Формули

Всі формули, що входять до курсової роботи, оформлюють за допомогою редактора формул. Формули нумерують в межах розділу. Номер формули складається з номера розділу та порядкового номера формули, розділених крапкою. Формулу відцентровують, а номер формули розташовують з правого боку на рівні формули в круглих дужках. Посилання в тексті на номер формули дають в дужках.

Пояснення символів та числових коефіцієнтів наводяться під формулою. Пояснення кожного символу подається з нового рядка в тій послідовності, в якій символи наведено в формулі. Перший рядок пояснення починається з слова «де» без двокрапки після нього.

Приклад

$$\text{ЧП} = \text{ВК} \times \text{КобоА} \times \text{Мк} \times \text{Рчиста}, \quad (1.1)$$

де ВК – середньорічні залишки власного капіталу;

КобоА – оборотність активів, за якою оцінюється рівень ефективності використання активів підприємства;

Мк – мультиплікатор власного капіталу;

Рчиста – чиста рентабельність фінансово-господарської діяльності підприємства.

Формули, що записані одна за одною та не розділені текстом, розділяються комою. Рівняння і формули необхідно виділяти з тексту в окремий рядок. Вище та нижче кожної формули або рівняння необхідно залишати не менше одного вільного рядка. Формули та рівняння в роботі необхідно нумерувати в межах розділу.

Оформлення таблиць

Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді таблиць. Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами порядкового розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою. Наприклад, таблиця 2.1 – перша таблиця другого розділу. При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її зазначають один раз над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження таблиці» і подають номер таблиці, наприклад, «Продовження таблиці 1.2». Таблиця повинна мати заголовок, який друкують малими літерами (крім першої великої). Крапка в кінці заголовка не ставиться. Назва має бути стислою і відображати зміст таблиці. Якщо у роботі одна таблиця, її нумерують за такими ж вимогами. Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті роботи. Якщо рядки або графи таблиці виходять за межі формату сторінки, таблицю поділяють на частини, розміщуючи одну частину під одною, або поруч, або переносючи частину таблиці на наступну сторінку. Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення із заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої

літери. В кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки граф указують в однині.

Оформлення рисунків

Ілюстрації (креслення, схеми, графіки) необхідно подавати в курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації, які розміщені на окремих сторінках курсової роботи, входять до загальної нумерації сторінок.

Ілюстрації позначають словом «Рисунок» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рисунок 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в курсовій роботі подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Посилання

При виконанні курсової роботи потрібно робити посилання на джерела, матеріали або окремі результати яких наводяться в дослідженні. Їх слід наводити в квадратних дужках, наприклад «... [4, с. 25] ... », де 4 – номер джерела в переліку використаної літератури, а 25 – сторінка цього джерела, на яку зроблене посилання.

Додатки

Додатки оформлюють як продовження курсової роботи на наступних її сторінках, розташовуючи у порядку появи посилань у тексті курсової роботи. Оформлюючи додатки на окремому аркуші, друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ», після чого на наступних аркушах розміщують необхідні додатки.

Кожен додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої

симетрично тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток __» і велика літера, що позначає додаток. Додатки позначають великими літерами української абетки, починаючи з А, за винятком букв Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ї. В тексті курсової роботи обов'язково повинні бути посилання на додатки.

ЗАКЛЮЧНЕ ОФОРМЛЕННЯ, ЗДАЧА, ПЕРЕВІРКА І ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

✓ В кінці курсової роботи (*остання сторінка висновків*) студент ставить свій підпис і вказує дату її здачі на кафедру для рецензування.

✓ Курсова робота повинна бути переплетена або зброшурована. Це обумовлює збереження її цілісності при рецензуванні, доопрацюванні і захисті, тобто не розсіпатися на окремі аркуші.

✓ Кінцевий термін здачі курсової роботи в методичний кабінет кафедри для реєстрації не пізніше двох тижнів до дня початку поточної залікової сесії. Методист кафедри, отримавши роботу студента, реєструє її в спеціальному журналі і передає науковому керівнику для рецензування.

✓ Рецензія на курсову роботу – це, з одного боку, форма контролю і оцінки виконаної студентом роботи зі сторони викладача, а, з іншого – форма надання допомоги студенту в глибокому оволодінні курсом і конкретно матеріалом з відповідної теми.

Отримавши через деякий час назад свою курсову роботу з рецензією наукового керівника, студент починає готуватися до її захисту, тобто демонстрації знань теми, вміння відстоювати викладений матеріал, аргументувати свої висновки і пропозиції. Рецензія містить попередню оцінку, яка може змінюватися в ту чи іншу сторону залежно від результатів захисту курсової роботи. Тому під час роботи з рецензією студент особливу увагу має приділити аналізу вказаних недоліків, методичним порадам викладача з їх усунення, звернувши увагу і на посторінкові зауваження рецензента. *Якщо текст курсової роботи є дослівним переписуванням матеріалу з джерела, то за таку роботу виставляється оцінка "незадовільно" і студент повинен написати і представити іншу курсову роботу, але вже на нову тему.* У всіх решти випадках студент, якщо є суттєві зауваження, доопрацьовує її і приходить на захист. Захист курсової роботи повинен відбутися в термін до початку поточної залікової сесії. Процедура захисту передбачає усну форму

відповідей студента на питання рецензента з теми курсової роботи. За розсудом наукового керівника процедура захисту курсової роботи може мати характер двосторонньої взаємодії (викладач - студент), а може бути і публічною – відбуватися в студентській трупі, а можливо, в деяких випадках, із залученням інших викладачів кафедри. На захисті студент повинен коротко викласти зміст своєї роботи, поставлені в ній проблеми, навести відомості про джерела, на основі яких вона написана. Студент повинен зарання продумати відповіді на найбільш загальні питання, які можуть бути задані, а також відповіді на спеціальні питання, що відносяться конкретно до теми дослідження (*в чому полягає актуальність теми? Як відображено у Вашому дослідженні зв'язок з актуальними проблемами економіки України? Яку мету і завдання Ви ставили у своєму науковому дослідженні? На яких основних джерелах Ви базувалися при написанні курсової роботи? З ким із авторів Ви погоджуєтеся по ряду дискусійних питань, а з ким ні? Які висновки і пропозиції зі своєї теми дослідження Ви зробили? Який основний підсумок Вашої роботи?*

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

До іспиту з фінансового аналізу студент допускається за умови отримання позитивної оцінки за курсову роботу з даної дисципліни.

Курсова робота, що виконана без елементів наукового дослідження, не може бути оцінена на «відмінно». Конкретні питання щодо наукових досліджень по темі роботи і порядок їх проведення студент узгоджує з науковим керівником.

❖ *Оцінка «відмінно» (А)* – виставляється за роботу, яка характеризується використанням великої кількості літературних джерел, статистичного матеріалу, його глибоким аналізом, творчим підходом до його викладення, в тому числі до демонстрації дискусійності даної проблематики, з дотриманням стандартів оформлення.

При захисті курсової роботи у відповіді студента повинно відчуватись глибоке розуміння поставленої проблеми. Студент повинен вміти обґрунтовувати свою думку, не боятися дискусії, захищати свої погляди, аргументовано застосовувати отримані знання в нестандартних ситуаціях, уміти знаходити джерело інформації, узагальнювати і систематизувати інформацію. Може самостійно ставити та розв'язувати проблеми. Суттєвим моментом у відповіді студента повинен бути зв'язок теорії з практикою, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних завдань.

❖ *Оцінка «добре» (В,С)* – виставляється за роботу, яка в повній мірі розкриває план дослідження, виконану на достатньо високому рівні, з дотриманням стандартів оформлення.

При цьому робота повинна бути оформлена згідно з вимогами державних стандартів, мати достатній обсяг (не менше 40 сторінок). Але при захисті курсової роботи у відповіді студента не відчувається глибоке розуміння проблематики питання, допускаються незначні помилки у викладенні матеріалу, проглядається невпевненість в обґрунтуванні своїх думок тощо.

Студент нездатен критично оцінювати окремі нові факти, явища, ідеї, виявляти особисту позицію щодо них.

❖ *Оцінка «задовільно» (D,E)* – виставляється за роботу, в якій недостатньо висвітлено ключові питання теми, виконану з використанням невеликої кількості джерел, в тому числі і застарілих.

При захисті курсової роботи у відповіді студента практично немає розуміння проблематики питання, допускаються значні помилки у викладенні матеріалу, проглядаються труднощі в обґрунтуванні своїх думок тощо.

❖ *Оцінка «незадовільно» (FX)* – виставляється за роботу, переписану з одного або декількох джерел, в тому числі й з Інтернету.

При цьому студент не розкрив тему курсової роботи, зробив недостатні розрахунки та пояснення, коли в роботі зовсім немає посилань на літературні джерела, коли взагалі не зроблені або не обґрунтовані власні висновки тощо. Окрім цього робота оформлена з порушеннями вимог державних стандартів, немає достатнього обсягу (менше 30 сторінок) тощо. При захисті курсової роботи у відповіді студента допускаються принципові помилки у викладенні матеріалу, наявними є труднощі в обґрунтуванні своєї думки тощо, коли може виникнути сумнів в самостійності написання курсової роботи студентом.

РЕКОМЕНДОВАНІ ЛІТЕРАТУРНІ ДЖЕРЕЛА ДЛЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1. Аблєєва, І. Ю. SWOT-аналіз соціо-економіко-екологічних систем : навч. посіб. Суми : СумДУ, 2022. — 229 с.
2. Воронко О.С., Штепа Н.П. Економічний аналіз : навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Львів: Новий Світ-2000, 2020. 278 с.
4. Гайбура Ю.А. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник (допрац. і доп.). Кам'янець-Подільський : ПДАТУ, 2021. 176 с.
5. Головка В. І. Економічний аналіз : підручник. К. : ТзОВ “Курс”, 2019. 280 с.
6. Гурова К. Д., Ганін К. Д. Економічний аналіз: методологія, організація, методика, практикум : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2019. 328 с.
7. Дропа Я. Б. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені І. Франка, 2023. 238 с.
8. Економічний аналіз : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти / Н. Ю. Рекова та ін. Краматорськ : ДДМА, 2021. 200 с.
9. Єпіфанова І. Ю. Фінансовий аналіз та звітність : електронний практикум комбінованого (локального та мережного) використання [Електронний ресурс] / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула. — 2-ге вид., доп. — Вінниця : ВНТУ, 2022. 144 с.
(https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2023/Epifanova_2022_144.pdf).
10. Ковальчук Н.О., Гаватюк Л.С., Єрміїчук Н.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Чернівці : ЧНУ ім. Юрія Федьковича : Рута, 2019. 336 с.
11. Косова Т.Д. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Київ: ЦНЛ. 2023. 440 с.
12. Магопець О.А., Шалімова Н.С., Черновол О.М. Фінансовий аналіз: видання 2-ге виправлене і доповнене. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. 230 с.

13. Малій О.Г. Фінансовий аналіз. Курс лекцій / О.Г. Малій. – Харків: ХНТУСГ, 2018. – 163 с.

14. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності / Затверджено наказом Міністерства фінансів України № 476 від 11.04.2013 р., із змінами [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.

15. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності / Затверджено наказом Міністерства фінансів України № 433 від 28.03.2013 р., із змінами [Електронний ресурс] / Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>

16. Мних Є. В., Барабаш Н. С. Фінансовий аналіз : підручник К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.

17. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» / Затверджено наказом Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р., із змінами [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.

18. Отенко І. П. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / І. П. Отенко, Г. Ф. Азаренков, Г. А. Іващенко. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 156 с.

19. Петрова В. Ф. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий аналіз». Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 138 с.

20. Приймак С.В. Фінансовий аналіз. Практикум : навч. посіб. Львів : Ліга-Прес, 2021. 264 с.

21. Рибчук А. В. Економічний аналіз: теорія і практика : навчально-методичний посібник / за ред. Рибчук А. В. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС. 2020. 219 с.

22. Самайчук С.І., Крикунова В.М., Танклевська Н.С. Фінансовий аналіз : навч. посіб. ДВНЗ "Херсон. держ. аграр. ун-т". Херсон: ОЛДІПЛЮС, 2019. 215 с.

23. Синькевич Н. І. Економічний аналіз: Курс лекцій. Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2018. 97 с.

24. Тарасенко Н. В. Економічний аналіз : практикум : навчальний посібник. Львів : Новий Світ-2000, 2019. 283 с.
25. Ткаченко І. П., Штець Т.Ф. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2023. 346 с.
26. Трусова Н. В., Терещенко М. А. Фінансовий аналіз підприємства: методика та практика: навч. посіб. Тавр. держ. агротехнол. унт. 2-ге вид. Мелітополь : Мелітоп. міськ. друк., 2019. 272 с.
27. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. – Полтава : ПДАА, 2016. – 430 с.
28. Черниш С.С. Економічний аналіз : навчальний посібник. Київ: ЦНЛ. 2019. 312 с.
29. Чубка О.М., Хома І.Б., Ливдар М.В. Фінансовий аналіз : практикум. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2023. 160 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Бібліотека Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Верховна Рада України - <http://zakon.rada.gov.ua/>
3. Міністерство фінансів України - <http://www.minfin.gov.ua>
4. Державна служба статистики - <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Газета «Все про бухгалтерський облік» - <http://www.vobu.com.ua>
6. Журнал «Урядовий кур'єр» - <http://www.ukurier.gov.ua>

ДОДАТКИ

Зразок титульного аркуша

*Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
Навчально-науковий інститут бізнесу і фінансів
Кафедра фінансів, банківської справи, страхування
та електронних платіжних систем*

КУРСОВА РОБОТА

з фінансового аналізу

на тему: **«АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА (на
матеріалах СВК «Летава» Кам'янець-Подільського району Хмельницької
області)»**

Виконав: студент 2 стн курсу
спеціальності «Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок»

ШЕВЧУК Г.М.

Керівник: доцент, канд.екон.наук

ГАЙБУРА Ю.А.

Національна шкала _____

Кількість балів _____ Оцінка ECTS _____

Члени комісії

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Кам'янець – Подільський, 2025

ПЕРЕЛІК ТЕМ КУРСОВИХ РОБІТ

1. Аналіз фінансового стану підприємства.
2. Аналіз оборотних активів підприємства.
3. Аналіз власного капіталу підприємства.
4. Аналіз доходів і витрат фінансової діяльності.
5. Аналіз грошових потоків підприємства.
6. Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємства.
7. Аналіз фінансової стійкості підприємства.
8. Аналіз кредитоспроможності підприємства.
9. Аналіз ділової активності підприємства.
10. Аналіз нематеріальних активів.
11. Аналіз стану основних засобів підприємства.
12. Аналіз фінансових результатів і рентабельності підприємства.
13. Аналіз прибутку від звичайної діяльності.
14. Аналіз прибутку від операційної діяльності.
15. Аналіз показників рентабельності підприємства.
16. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємства.

Зразок

Тема: «Аналіз фінансового стану підприємства»

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

- 1.1. Економічний зміст аналізу фінансового стану підприємства
- 1.2. Методика та інформаційне забезпечення аналізу
- 1.3. Нормативно-правове регулювання аналізу фінансового стану

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

- 2.1. Організаційно-економічні фактори господарювання
- 2.2. Аналіз майна підприємства
- 2.3. Аналіз оборотних активів підприємства
- 2.4. Аналіз джерел формування капіталу підприємства
- 2.5. Аналіз грошових потоків
- 2.6. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства
- 2.7. Аналіз фінансової стійкості підприємства
- 2.8. Аналіз кредитоспроможності підприємства
- 2.9. Аналіз ділової активності підприємства

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ І РЕЗЕРВИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

ВИСНОВКИ

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Зразок

Тема: «Аналіз фінансових результатів і рентабельності підприємства»

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ І РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність фінансових результатів і рентабельності

1.2. Методика і методологія дослідження аналізу фінансових результатів і рентабельності

1.3. Нормативно-правове регулювання аналізу фінансового стану

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ І РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Організаційно-економічні фактори господарювання

2.2. Аналіз фінансових результатів підприємства

2.3. Аналіз рентабельності підприємства

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ І НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ І РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

ВИСНОВКИ

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ВИТРАТ І ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА

- 1.1. Економічний зміст формування витрат і доходів підприємства
- 1.2. Управління доходами і витратами у системі стратегічного менеджменту підприємства
- 1.3. Методи та функції управління витратами і доходами підприємства

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ І ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА

- 2.1. Характеристика виробничо-фінансової діяльності підприємства
- 2.2. Аналіз витрат виробництва собівартості продукції
- 2.3. Аналіз фінансових результатів і рентабельності підприємства

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО РІВНЯ ВИТРАТ І ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА

ВИСНОВКИ

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ГАЙБУРА Юлія Анатоліївна

Фінансовий аналіз

Методичні рекомендації з виконання курсової роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Підписано до друку _____ р. Формат 30 × 42/4.
Папір офсетний. Ризографія. Авт. арк. ____.
Обл.–вид. арк. _____. Ум.д.а. ____ Тираж _0 прим. Зам._____.

Підготовлено до друку та видруковано
у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет».
32300, Кам'янець-Подільський, вул. Шевченка, 12

